

9.2.6 Musiikki

Musiikin opetuksen tehtävänä on auttaa oppilasta löytämään musiikin alueelta kiinnostuksen kohteensa sekä rohkaista oppilasta musiikilliseen toimintaan, antaa hänelle musiikillisia ilmaisuvälineitä ja tukea hänen kokonaisvaltaista kasvuaan. Musiikin opetus antaa elämyksiä ja välineitä oppilaan omaan kasvuun. Tavoitteena on rakentaa arvostavaa ja uteliasta suhtautumista musiikkiin ja kokea musisoimisen iloa. Yhdessä musisoiminen kehittää sosiaalisuutta, vastuullisuutta, toisten ja itsensä hyväksymistä ja arvostamista. Musiikin tekemisen aihepiirit myötäilevät koulun muuta opetusta.

Vuosiluokkien 1-2 yhteiset tavoitteet

Oppilas

- tunnistaa sävelten korkeuserot
- tunnistaa musiikin tuottamia tunnetiloja ja harjoittelee ilmaisemaan niitä
- tottuu esitysten kuunteluun sekä ääniympäristön tarkkailuun
- oppii tervettä äänenkäyttöä
- tutustuu ikätasoisiiin lastenlauluihin ja osallistuu yhteislauluun
- harjaantuu korvakuulolta laulamissa
- tutustuu erilaisiin rytmi- ja melodiasoittimiin sekä kehon käyttöön rytmittämissä
- tuottaa omia rytmejä ja yksinkertaisia melodioita
- liikkuu musiikin tahdissa vapautuneesti

Vuosiluokkien 1-2 yhteiset sisällöt

- musiikin peruskäsitteisiin (rytmi, melodia, harmonia, muoto, sointiväri, dynamiikka) tutustuminen laulaen, soittaen, liikkuen ja kuunnellen
- aktiivinen ja vuorovaikutteinen kuuntelutaito
- laulaminen ja soittaminen instrumentteina musiikin opiskelussa, osallistumisessa ja ilmaisussa
- musiikkiliikunta: musiikin ja liikkeen yhteys, rytmi, koordinaatio, tanssi, sosiaalisuus

Kuuntelu

- monipuolinen musiikin kuuntelu
- tunnelmien piirtäminen ja maalaaminen

Laulu

- yhteislaulu
- lastenlaulut ja lorut

Soittaminen

- rytmien toisto
- rytmiorkesteri
- keho- ja rytmisoittimet

Liikunta

- musiikin peruskäsitteiden havainnollistaminen liikunnan avulla
- musiikkiliikunta
- sosiaaliset taidot

Työtavat

- kuuntelu
- yhteislaulu, esitykset

- soittaminen ja laulaminen

Arviointi

Oppilas saa todistukseen merkinnän musiikkiin osallistumisesta. Todistuksessa on mahdollista arvioida musiikkia myös sanallisesti.

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota:

- osallistumiseen yhteiseen musiikkitoimintaan
- oman ja muiden musiikillisen toiminnan arvostamiseen

Vuosiluokat 3 - 5

vuosiluokkien 3 – 4 yhteiset tavoitteet

Oppilas oppii:

- luontevaa äänenkäyttöä ja ilmaisemaan itseään laulaen, soittaen ja liikkuen sekä ryhmässä että yksin
- kuuntelemaan musiikkia keskittyneesti ja aktiivisesti
- toimimaan vastuullisena musisoivan ryhmän jäsenenä sekä arvostavana musiikin kuuntelijana
  - o musiikkitietoa
  - o ilmaisemaan kuuntelukokemustaan verbaalisesti, kuvallisesti ja liikkeen avulla
  - o nauttimaan musiikillisista elämyksistä ja kokemuksista

3. luokan keskeiset tavoitteet

Oppilas:

- tutustuu omaan ääneensä ilmaisuvälineenä ja arvostaa omia ja toisten musiikillisia tuotoksia
- pystyy keskittyneesti kuuntelemaan erilaista musiikkia sekä kuvailemaan elämyksiä ja mielikuviaan
- tunnistaa ja osaa laulaa tutuimpia lastenlauluja
  - o harjoittelee helppoja rytmidiktaatteja
  - o tutustuu koulusoittimiin mm. nokkahuilu, kantele, rytmisoittimet
  - o opettelee musiikin teorian alkeita
  - o oppii C-duuri asteikon
  - o oppii ABA-muotorakenteen

3. luokan keskeiset sisällöt

- äänen harjoittaminen puhuen, loruillen, laulaen ja leikkien
- musiikin kuunteleminen sekä elämyksien ja mielikuvien kuvaileminen
- suomalaiseen lastenmusiikkiin tutustuminen laulaen ja soittaen rytmisoittimilla säestäminen ja melodiasoittimiin tutustuminen
- musiikkisatujen ja tunnelmamusikin kuunteleminen
- nuottien aika-arvoja (neljäsosa-, kahdeksasosa-, puoli- ja kokonuotit, neljäsosatauko)
- nuottikirjoituksen perusteet (nuottiviivasto, G-avain, tahtiviiva, kertausmerkki ja maalit)
- nuotinluvun alkeet
- helppoja rytmidiktaatteja
- musiikkisanastoa (forte, piano, diminuendo, crescendo)
- ABA-muotorakenne

Työtavat

- laulaminen
- soittaminen
- kuunteleminen
- musiikkiliikunta
- tanssi
- improvisointi
- piirtäminen

Arviointi

Oppilas saa todistukseen merkinnän osallistumisestaan musiikkiin. Todistuksessa on mahdollista arvioida musiikkia myös sanallisesti. Arviointi suhteutetaan 4.luokan hyvän osaamisen kuvaukseen.

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota:

- o osallistumiseen yhteiseen musiikkitoimintaan
- o oman ja muiden musiikillisen toiminnan arvostamiseen

4. luokan keskeiset tavoitteet

Oppilas:

- tutustuu lastenlauluihin eri aihepiireistä
- rohkaistuu yhteissoittoon ja omiin muunnelmiin
- oppii musiikillisten peruskäsitteiden ja käytännön yhteyden
- tutustuu laulujen avulla muiden maiden kulttuureihin
- laajentaa musiikin termistön ja musiikin teorian tuntemustaan
- oppii a-mollin
- oppii duurin ja mollin rakenteen ja erottaa ne kuullen

4.luokan keskeiset sisällöt

- erilaisia lauluja aihepiireittäin
- yhteissoittoa kehosoittoin sekä rytm- ja sointusoittimin
- soittamista ohjeen mukaan sekä improvisointia rytmisoittimilla
- musiikin elementtien peruskäsitteistöä
- muiden maiden ja kulttuurien musiikkia
- Pohjoismaiden kansallislauluja
- musiikkitietoa (pisteelliset nuotit, musiikkisanastoa)
- liikkuminen musiikin mukaan esim. integroituna liikuntatunteihin

Työtavat

- laulaminen
- soittaminen
- kuunteleminen
- musiikkiliikunta
- tanssi
- improvisointi
- piirtäminen

Arviointi

Oppilas saa todistukseen merkinnän osallistumisestaan musiikkiin. Todistuksessa on mahdollista arvioida musiikkia myös sanallisesti. Arviointi suhteutetaan 4.luokan hyvän osaamisen kuvaukseen.

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota:

- osallistumiseen yhteiseen musiikkitoimintaan
- oman ja muiden musiikillisen toiminnan arvostamiseen

KUVAUS OPPILAAN HYVÄSTÄ OSAAMISESTA 4. LUOKAN PÄÄTTYESSÄ

Oppilas

- *osaa käyttää ääntään niin, että hän pystyy osallistumaan yksinääniseen yhteislauluun*
- *hahmottaa musiikin perussykkeen niin, että pystyy osallistumaan soittamisen harjoitteluun ja yhteissoittoon*
- *hallitsee lauluohjelmistoa, josta osan ulkoa*
- *osaa yksin ja ryhmän jäsenenä ääntä, liikettä, rytmiä tai melodiaa käyttäen keksiä omia*
- *musiikillisia ratkaisuja esimerkiksi kaiku-, kysymys/vastaus- ja soolo/tutti-harjoituksissa*
- *tunnistaa kuulemaansa musiikkia ja osaa ilmaista kuuntelukokemustaan verbaalisesti, kuvallisesti tai liikkeen avulla*
- *osaa toimia musisoivan ryhmän jäsenenä ottaen huomioon muut ryhmän jäsenet.*

5.luokan keskeiset tavoitteet

Oppilas:

kokee laulamisen ja soittamisen iloa

- tutustuu eurooppalaisiin ja suomalaisiin lauluihin
- tunnistaa eri maiden musiikin tunnuspiirteitä
- saa valmiuksia pysyvään musiikin harrastamiseen
- kehittyy yhteissoittotaidoissa
- osaa kuunnella ja arvioida eri tyylistä musiikkia
- tutustuu musiikin historiaan ja joihinkin säveltäjiin
- erottaa eri musiikin tyylejä

5.luokan keskeiset sisällöt

- bändisoiton alkeet
- musiikkia Euroopan maista
- vieraskielisiä lauluja
- uusia ja vanhoja suomalaisia lauluja

- kevyen musiikin laulaminen ja soittaminen
- klassiseen musiikkiin tutustuminen
- helppoja melodiadiktaatteja
- musiikin teoriaa (F-duuri, kuudestoistaosanuotti, kahdeksasosatauko sekä musiikkisanastoa esim. intro, coda)
- tavallisimpien orkesterisoittimien tunnistaminen äänestä ja ulkonäöltä

Työtavat

- laulaminen
- soittaminen
- kuunteleminen
- musiikkiliikunta
- tanssi
- improvisointi
- piirtäminen

Arviointi

Oppilas saa todistukseen merkinnän osallistumisestaan musiikkiin. Todistuksessa on mahdollista arvioida musiikkia myös sanallisesti. Arviointi suhteutetaan 4.luokan hyvän osaamisen kuvaukseen.

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota:

- osallistumiseen yhteiseen musiikkitoimintaan
- oman ja muiden musiikillisen toiminnan arvostamiseen

6. LUOKAN KUNTAKOHTAINEN OPETUSSUUNNITELMA MUSIIKKI

Tavoitteet

Laulu:

Oppilas

- hallitsee terveen äänenkäytön perusteet
- tutustuu kaksiääniseen laulamiseen
- käyttää ääntään rohkeasti ja monipuolisesti myös omien musiikillisten ideoiden toteuttamisessa

Soitto:

Oppilas

- saa myönteisiä kokemuksia yhteissoitosta
- hallitsee kaksi- ja kolmijakoisen sykkeen soittamisen jollakin soittimella
- harjoittelee soittamista niin keho-, rytmi-, melodia kuin sointusoittimillakin
- saa kokemuksia omien musiikillisten ideoiden toteuttamisesta
- tutustuu bändisoittimiin

Kuuntelu:

Oppilas

- oppii havainnoimaan ja kuuntelemaan monenlaista musiikkia keskittyneesti
- ymmärtää kuulonhuollon merkityksen ja hiljaisuuden tarpeen
- osaa suhtautua kriittisesti jatkuvasti soivaan taustamusiikkiin

Teoria:

Oppilas

- hallitsee nuottien aika-arvot 1/16- osanuotista kokonuottiin
- osaa c-duuri ja a-molliasteikot
- ymmärtää korotus, alennus- ja palautusmerkkien vaikutuksen
- erottaa kuuntelemalla duurin ja mollin
- tietää soinnun ja sävelen eron ja ymmärtää melodian ja harmonian käsitteet
- oppii seuraamaan kappaleiden rakenneperiaatteita
- tunnistaa tasajakoisen ja kolmijakoisen rytmin

Musiikkitieto:

Oppilas:

- tunnistaa sinfoniaorkesterin soitinryhmät ja yksittäisiä soittimia
- tunnistaa muutamia klassisen musiikin keskeisiä säveltäjiä ja heidän teoksiaan
- tutustuu klassisen musiikin keskeisiin tyyliuuntiin
- tutustuu suomalaiseen kansanmusiikkiin ja maailmanmusiikkiin

Sisällöt

Laulu:

- monipuolista yksi- ja kaksiäänistä lauluohjelmistoa, josta osa osataan ulkoa
- erilaisia äänenkäytön harjoituksia

Soitto:

- yhteissoittotaitoja kehittäviä harjoituksia ja monipuolista soitto-ohjelmistoa
- omien musiikillisten ideoiden toteuttamista soiton avulla
- oikeat soittoasennot ja otteet

Kuuntelu:

- eri tyylisten teosten havainnoivaa kuuntelua
- tietoa kuulonsuojelusta
- eri tavoin ihmiseen vaikuttavan musiikin kuuntelua

Teoria:

- nuottien ja taukojen aika-arvot, 1/16-1/1
- c-duuri ja a-molli
- ylennys-, alennus-, ja palautusmerkit
- duuri- ja molli
- sointu, sävel, melodia ja harmonia käsitteinä
- laulujen rakenteet (kertaukset, maalit, coda jne.)
- $\frac{3}{4}$ ja $\frac{4}{4}$

Musiikkitieto:

- sinfoniaorkesterin soitinryhmät ja soittimet
- keskeisiä klassisen musiikin säveltäjiä ja sävellyksiä
- klassisen musiikin tärkeimmät tyylisuunnat
- suomalaista kansanmusiikkia ja eri kulttuurien musiikkia

Työtavat

- ▶ laulaminen
- ▶ soittaminen
- ▶ kuunteleminen
- ▶ musiikkiliikunta
- ▶ tanssi
- ▶ improvisointi
- ▶ piirtäminen

Arviointi

Oppilas saa todistukseen merkinnän osallistumisestaan musiikkiin. Todistuksessa on mahdollista arvioida musiikkia myös sanallisesti. Arviointi suhteutetaan 4.luokan hyvän osaamisen kuvaukseen.

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota:

- ▶ osallistumiseen yhteiseen musiikkitoimintaan
- ▶ oman ja muiden musiikillisen toiminnan arvostamiseen